

Ljts Frisia

tydskrift foar fryske striid en literatuer

JIERGONG LXI nûmer 2

juny 2012

ISSN 0166-6029

MAITIID

*Hoe sil ik sizze wat myn herte fielt,
no't hiel dizz' nije, jonge, griene pracht
him wer ûntjout, in opstean út de dea,
oerwinning fan 'e iuw'ge libbensmacht?*

*Yn ljochte nachten hear 'k de lyster slaan,
swietrook fan blommen waait de wyn my oan,
de minsken geane krêftich, holle omheech,
fol hope, as yn gouden libbensmoarn.*

*As klanken weaget, wâl't it yn my om,
as gleone wyn, dy't waarm myn bloed trochstriel't;
in swide maitiidsweelde oerstjelpet my;
hoe sil ik sizze wat myn herte fielt!*

Rixt

In fers fan Rixt, jfr. H.A. van Dorssen. Der stiet boppe *maitiid*, mar it hjit foar itselde *simmer*: sa alles yn folle fleur en kleur, lykas no, ein maaie 2012. Dat mei nei de kjeld en it reinwetter fan april/maaie ek wolris, liket de natuer te tinken. It mei ek wolris yn 'e dichtkeunst, teminsten om 1915 hinne. It fers is op plakken datearre, tinkt my: 'holle omheech', it goud yn 'gouden libbensmoarn', de klanken dy't 'as gleone wyn' – 'myn bloed trochstriel't'. No ja.

Jfr. Van Dorssen (Grou, 1887) arbeide op 'e sikretary te Dimter, in al ier wurkjende frou dus. Fersen út likernôch 1915 waarden begroete as nij, modern en rûnen foarút op D. Kalma's Jongfryske poëzij. Yn 1953 krige se de Gysbert Japicxpriis, foar âld en nij wurk.

Samplers: foar kopij op papier, Piter Dykstra, Wykwei 4 8434 PG WASKEMAR; digitale kopij, abma.g@upcmail.nl Fêste meiwurkers Bertus Postma en Rommert Tsjearnsma. Opmeitsjen en technyske fersoarging: Piter Dykstra. Einredaksje, dr. G. Abma, abma.g@upcmail.nl, Plantage Doklaan 13, 1018 CM AMSTERDAM.

Yn dit nûmer ek in ferslach fan in syktocht nei en om in gouden earizer. Wa wie de earste eigenaresse (yn 1887)? *Lyts Frisia* as helpdesk, om âld (earizer), en nij, (helpdesk), te ferbinen. Fierders in ferslach fan Wolter Jetten oer it Ynterfrysk Kongres. Rommert Tjeerdsma docht wer ferslach fan de opfettings fan it folk yn Kafee 'Rom Sicht'. By taalman en taalstrider Sytze T. Hiemstra kin men lêze dat it plak dat it Frysk as fak en as fiertaal yn de Nederlânske ûnderwiiswetjouwing hat, noch l ng net tarikkend is. En ek dat de  utfiering fan en kontr le op wat  l wetlik regele is, slim tekoart sjit. By einbesl t makket  s nij bestjoer syn plannen buorkundich.

By  fw zigens fan de *snipers* hjir noch twa oare saken. Yn Wales prate 300.000 minsken flot Welsk mar alle jierren geane der 3000  f. Dat liket it foarl n. Dat it Frysk net  tstjert mei in geweldigen klap, mar stadichoan, sl pende- en  ngemurkenwei. W s d rom hoeden mei jubelsangen oer de posysje fan  s taal.

Twad: freed 25 maaie hold dr. Oebele Vries syn  fskied. Unwittend wat dy, nommel, altyd freonlik, oer it Aldfrysk byelkoar brocht hat. Fan sa'n 1200 oant likern ch 1550 taal fan wet en sede, fan testamint en oerheden, lykas it Latyn by dokters en apotekers no. Ein 1986 promovearre ta doktor op *Het Heilige Roomse Rijk en de Friese vrijheid*, in ferbining dy't neffens de skriuwer beide allinnich mar skea dien hat. Rude donatus; dat er der fan genietsje mei. Dat it Frysk oan 'e RUG mei opheffen bedrige wurdt, kinne se him net oandwaan.

de einredaksje

FRISIA ROMA MMXIII

2013 - Friezen op Reis nei Rome

Mei fan de w nderlikste oerleverings  t de Fryske skiednis binne de ferhalen oer Rome-reizen. De earste reis d r't wy fan witte, is de tocht fan Verritus en Malorix yn de tiid fan keizer Nero. Acht ieuwen letter binne it de reizen fan Fryske pylgers en striders  t de ferhalen oer 'Magnus' yn de tiid fan Karel de Grutte. De heale earden yn in protte fan  s wapens fertelle derfan, oant hjoed-de-dei ta. Wy hearre ek fan de East-Friezen dy't harren healwei Rome yn it Haslital nei wenjen sette. Geregeld wurdt der sein: "Soe it net moai w ze om ris in Fryske Rome-reis te meitsjen?" L ns de Friesenstrassen yn D tsl n, troch it Haslital en oer de Gotthartpas nei Itaalje. Mei in moeting, tsjinoer de Sint Piter, yn de *San Michaele dei Frisoni*. De *Fryske Tsjerke* dy't hjoed-de-dei, nei seis ieuwen, wer in Fryske pastoar hat.

It plan is, as der gen ch dielnimmers binne, om yn de neisimmer fan 2013 dy memorabele reis te meitsjen. Fansels moat it dan mei Friezen  t **alle** Fryslannen w ze! Dizze, 'breed oekumenyske' reis besykje wy te organisearjen yn septimber/oktober 2013. It doel is om tsien dagen of twa wike mei de bus  nderweis te w zen.

Foar it tarieden fan de reis is it nedich om nei te gean oft der foldwaande belangstelling is. De kosten berinne  nder foarbeh ld tusken de 800 en 1000 euro.

Foarriedige opjefte by:

Jan Romkes van der Wal, Grienmerk 5, 8801 KH FRJENTSJER
jr.wal@planet.nl

Ynterfrysk Kongres 2012

Yn it wykein fan 1 oant en mei 3 juny 2012 waard it 25ste Ynterfryske Kongres te Harns holden. In Ynterfrysk Kongres duorret ornaris trije dagen. Op de earste kongresdei is de miene gearkomste fan de Ynterfryske Rie, de twadde dei stiet yn it ramt fan lêzings en wurksjops, en op de tredde dei is der in Ynterfryske tsjerketsjinst en ekskurzje.

Wolter Jetten

Nijste ûntjouwings

Yn 2006 waard by it Ynterfrysk Kongres yn Noard-Fryslân de Ynterfryske Ferklearring oannommen. By it kongres fan 2006 ûntstie by in wurksjop it idee om mear oan politike gearwurking te dwaan tusken de ferskillende Fryslannen. Dat idee is yn 2010 by it saneamde 'Friededroapen' op Hilgelân (in moeting fan Friezen út alle Fryske lannen op 'Helgoland') konkreter wurden en ûnderwylst is der in offisjele politike wurkgroep fan de Ynterfryske Rie.

By de miene gearkomste fan de Ynterfryske Rie kamen fan 't jier twa útstellen fan de politike wurkgroep op it aljemint. Oer de beide punten dy't de wurkgroep ynbrocht hie, wie de rie goed te sprekken. De Ynterfryske Rie hat dêrom de wurkgroep frege om de beide punten fierder út te wurkjen.

Dei twa yn de Grutte Tsjerke

Op de twadde dei fan it kongres wiene der trije foardrachten. De geograaf en histoarikus Meindert Schroor ferhelle oer de eftergrûn fan de demografyske ûntjouwings fan Fryslân yn it lêste millennium. De ekonoom Engbert Boneschanker hie it oer demografyske feroarings, ekonomy en leefberens. De middeis fertelde deputearre Jannewietske de Vries oer it Ynterreg-projekt *Vital Rural Area*, de

krimp en it op peil hâlden fan ekonomy en foarsjennings, de nije *University Campus Fryslân*, en 'fansels' de *Kulturele Haadstêd 2018*.

Foar de Ljouwerter kandidatuer foar Kulturele Haadstêd fan Europa yn 2018 waard troch de trije heechste politike fertsjintwurdigers fan de trije Fryslannen in stipeferklearring tekene. In oprop fan de *Ried fan de Fryske Beweging* om de akademyske stúdzje Frysk oan de Universiteit yn Grins te behâlden, waard troch de kongresdielnimmers suver unanym oannommen.

Ynterfryske flagge

Bûten de offisjele dielen fan it kongreswykein wie der noch rom tiid om mei de oare kongresdielnimmers prate te kinnen. De Ynterfryske flagge smyt noch altyd diskusje op. It konsept fan de Groep fan Auwerk is ommers goedkard troch de *Rie foar Heraldryk* en dy fan de Ynterfryske Rie net. Dat soe betsjutte dat de flagge fan de Groep fan Auwerk de iennichste polityk korrekte flagge is en dy fan de Ynterfryske Rie net. En dat is wol nuver, omdat de Ynterfryske Rie symboalysk – en yn Dútslân formeel – sjoen wurdt as in fertsjintwurdiging fan alle Friezen.

In polityk korrekte en dus heraldysk ferantwurde flagge dy't foar alle Friezen sprekt en troch de Ynterfryske Rie goedkard is, bestiet noch net. As ik sjoch nei de goede ûntjouwings fan de lêste jierren by de Ynterfryske Rie, dan soe ik hast ferwachtsje meie dat dy der mei de tiid noch wol komt.

KAFEE 'ROM SICHT' (21)

Eltse lêste freedtejûn fan 'e moanne giet Fetse Friesema nei kafee 'Rom Sicht' om mei de maten Geart Gelyk, Minne Modern en Watse Wetich de tastân yn 'e wrâld yn it algemien en yn Fryslân yn 't bysûnder troch te nimmen.

Rommert Tjeerdsma

It is freedtejûn en de moanne hast foarby, sadwaande hawwe de mannen har wer noflik deljûn by de stamtafel fan Rom Sicht.

'Do sjochst as in âld kwartsje,' lêbet Geart, wylst er Watse oandachtich opnimt, 'is der soms wat mis ...?' Watse anderet ynearsten net, mar stoareaget stûmsk yn syn romer, dy't sa as gewoanwei folle is mei skjinne sûnder sûker. Dan tilt er de holle op en sjocht it omsitend laach wrantelich oan. It liket as sil er wat sizze, mar Fetse is him in slach foar.

'Ja, no'tst it seist, Watse do sjochtst écht as in boarre mei húsarrest yn 'e maitiid ...' Minne skoddet mei syn gleske miksdrank en nimt dan in fikse slok. 'Smyt it mar op 'e tafel,' ropt er dan, 'dat ferrommet it hert, goai it der mar út!'

'Ja,' gnysket Geart, 'fertel it oan Mona ...' Krekt as Watse op dy útnoeging yngean sil, komt Boate

by de tafel om de konsumpsjes oan te foljen. Earst as in elts foarsjoen is en Boate wer efter de taap stiet, giet Watse der rjocht foar sitten en baarnt los.

'It spyt my, mar ik haw noch hieltyd de duvel yn', snúft er, wylst er mei de knokkels fan de rjochterhân op 'e tafel trommet.

'Ja, dat is dúdlik,' seit Fetse, 'mar wêrom, dat is de fraach dy't ús op 'e neil baarnt ...'

'Ik wit it ...!' ropt Geart en hy makket mei syn sigaar in swaaiende beweging, as woe er dêrmei de oarsaak fan Watse syn grime oantsjutte, 'spul mei dyn Wopkje hân, dat sil it wêze!'

'Hâldt dy no eefkes de waffel,' set Fetse him fuortdaliks teplak, 'lit de man útprate.' Watse suchtet djip, it heart as komt it út de teannen wei. Dan drinkt er yn ien swolch de romer leech en set dy dêrnei mei in fikse tik op 'e tafel.

'Ik wie justerjûn by ús Martsje op jierdeibesite', stekt er fan wâl. "En

dat is noch dêroanta, dêr falt mei te libjen, al bin ik net al te sljocht op dat soarte fan manifestaasjes. De keamer siet fierhinne fol en it gong dêr ynearsten aardich fleurich op en ta. Buorreltsje, gleske bier, pikelherring op in stikje brea, jimme kenne dat wol. Mar doe kaam it praat op it Frysk. En lit dêr no sa'n heale soal sitte, ik koe de man net iens, dy't oars net die as op ús taal omlêbje. It bloed waard my staidichoan al wat tinner en doe't ik der eefkes by wei moast, frege ik oan ús Martsje dy't tafallich yn 'e keuken wie, hokfoar persoan oft dat no winliken wie. 'Oh, dat is Kees Wiersma,' sei myn suster, 'hy neamt himsels Kevin. Sit yn 'e gemeenterie.' Kévin, de galle kaam my fuort al wat omheech, mar ik frege noch al oft de man faaks Hollanner fan komôf wie, want hy griemde frijwat Hollânske wurden troch syn praat. 'Nee hear,' sei Martsje, 'yn Fryslân hikke en tein.' "

'Ik leau dat ik dy man wol ken', ûnderbrekt Boate, dy't komt om nochris yn te skinken. 'Ik tink dat it deselde is dy't doedestiids soarge hat dat myn fergunning om út te wredzjen troch de gemeente wegere waard.'

'Dat docht my gjin nij,' ferfettet Watse, 'mar goed, ik kaam wer yn 'e keamer en dy fint hie noch altyd it heechste wurd. Hy beromme him derop dat er syn taspraken yn 'e rie altyd yn it Hollânsk hold, want ja, sis no sels, wy wennen op 't lêst yn Nederlân en wiene yn it foarste plak Nederlanner. En it koe fan-

sels beteare dat der tafallich immen wie dy't it net ferstean koe en dan soe it och sa ûnfatsoenlik wêze om Frysk te praten. Nee, dat gepiel mei dat Frysk moast mar ris út wêze, it koste allinnich mar jild en jo kamen dêr dochs net fierder mei as Wolvegea.'

'Deselde domme arguminten fan altyd,' seit Fetse, 'binne blykber net út te roegjen. 'Hoe gie it fierder?'

'No, jimme begripe wol dat ik mysels op siet te fretten fan argewaasje. Lokkich joech myn sweager Piter him aardich werwurd, dy stie him wol. It bloed waard my hieltyd mear sûpe. Ik stie op it punt om de keardel by de strôt te gripen, doe't Wopkje, dy't fansels de bui wol hingjen seach, my mei in moai praatsje de doar útkonfoaide. Dat hat myn rêding west. Oars hie 'k faaks hjir net, mar yn 'e bak sitten.'

'Wês dêr mar bliid om,' glimket Fetse, 'omkoalen sille der altyd bliuwe. Om sokken wat ferstân by te bringen is wetter nei de see drage ...'

'Wa't himsels fersmyt wurdt net fan in oar opkrige', follet Minne oan. Boate komt mei in kuorke yn 'e hân nei de mannen ta. 'No't jimme it dochs oer de see hawwe, de fiskboer kaam niis del en ik haw sa frij west om foar elts fan de hearen in pikelherring te keapjen. Rûntsje fan de saak. Dat it jimme smeitsje mei ...!'

'Dit makket in soad goed,' seit Watse, wylst er de herring út it papier wuollet, 'in gouden kastlein, ik kom hjir wer ris ...'

De ein fan eltse reis is it paad werom

In earizer ûnderweis

T. Oosterbaan

It wie 1887 en ik, in breed-sulveren earizer, wie klearmakke foar in jonge frou. Ik paste moai op har holle; se sei: "It fielt krekt as haw ik it al jierren droegen." Mar dat wie net sa, de goudsmid yn Ljouwer hie my no, nij, foar har makke. Moaie spjelden derby, prachtich. Wy koene sa wol 'foar de kreammen lâns'. Hoe âld wie dit frommeske?

Wie se achttsjin jier bygelyks? Ik koe it har net freegje fansels. Se wie mei har mem kommen op in freed en ik mien dat ik har wat praten hearde oer in feint. Mar oft dat sa wie? Har letters en it jier 1887 moasten yn my set wurde kreas oan de ûnderrâne lofts en rjochts. Foar myn hiele libben stiet it dêr: 1887 en *MJdW*, tink ik. De letters binne tige fyn. Hoe't it fierder mei my gong?

Yn it begjin waard ik hast alle dagen droegen, nei it wurk fansels en meastal sûnder de mûtse. Sneins kaam op de mûtse in *kypske*, dat wie in swart huodsje mei in fear en oare pronksaken. Dat wie doe wizânsje mar ik wie der net sa bliid mei, want jo seagen no folle minder fan my en ik wie noch wol sa kreas poetst! Mar ja, it wie no ienkear moade en dêr die de frou graach oan mei.

Sa like alles fredich troch te gean, mar nee, ynienen wie der in soarte fan stoarm. Der waard tige praten en alderhanne famyljeleden en oare lju kamen oer de flier. Hearde ik de frou soms gûlen. Wat no?

Wy gongen nei Amearika, hoe wie it mooglik. Dat hie ik nea betinke kinnen. In lange reis mei in grutte stomboat makken wy, ja wy, want ik gong mei, yn myn fertroude doaze fan Nolet út Ljouwert. Och heden, wat in reis en wat in wetter. Der kaam gjin ein oan foar myn gefoel. Mar yn Amearika hat de frou my net wer opsetten. Wêrom naam se my dan mei? Dat bin ik nea te witten kommen. Miskien wiene de gewoanten yn it nije lân oars as yn Fryslân? Dat sil grif wol sa west hawwe. Ik bleau yn 'e doaze en waard al swarter en swarter. Ik skamme my der tige oer, al koe gjin minske dat sjen. Noch ien kear kaam der in nije krante ûnderyn de doaze: GRAND RAPIDS PRESS, APRIL 1933.

Yn 'e jierren nei 1945 belâne ik by in oare húshâlding. Hoe? Dat kin ik net goed folgje. It wiene wol Nederlânske minsken, mar se praten net Frysk, dat koe ik wol hearre. Se diene jierrenlang neat mei my; ik wie der, dat wie dan ek alles. Holden se net fan my? Je soene it hast tinke. Dy minsken gongen geregeld nei Nederlân en se betochten doe dat se my miskien wol kwyt wurde koene yn Grins of omkriten. Want yn sokke tiden húsmannen se meastentiids yn Grins. Sa makke ik de reis werom mar no mei sa'n soarte fan boat troch de loft. Dat wie wat oars as de hinnereis en it gong stikken rapper. Wêr't ik no bedarre bin?

Net yn Grinslân, mar by in Fryske frou en wol yn it jier 1999. Se is tige wiis mei my, tink ik, want se hat my wer blinkend poetst en my soarchsum yn in fleurich en sêft lapke yn myn doaze lein. De spjelden binne by my bleaun en de mûtse hat se kreas wosken en ek yn 'e doaze lein. De âlde krante út 1933 leit derûnder yn 'e doaze. Wêrom? Dat begryp ik net, hy is al hielendal giel, hast brún. Wat se no fierder mei my docht?

Ik hoopje dat se my nochris opset (dan sûnder huodsje fansels). Dan kinne oare minsken ek nochris sjen hoe kreas en yn 'e pronk oft de froulju der eartiids útseagen mei it earizer en in skjinne, moai ploaide mûtse. Ik wachtsje stil ôf, wat kin ik oars?

Myn ferhaal is no oan 'e ein. Wat kin der al wat barre yn mear as hûndert jier. En wat makke ik grutte reizen. Mar noch bin ik it oansjen mear as wurdich, al sis ik it sels.

Neiskrift

Tige nijsgjirrich bin ik no om te witten oft der noch famylje fan de frou is dy't my yn 1887 krige. O ja, de spjelden sieten en sitte op in papierke fan de Suvelbank te Ljouwert 1962, op namme fan erven J. Nijdam te Ljouwert. Dat papierke wie it bewiis dat de bank tsien U.S.-dollar fan de boppesteande kocht hie ûnder de namme 'reismiddelen'.

De Jouwer (tillefoannûmer 0513 410591 foar mooglike reaksjes)

It Frysk is yn De Haach net yn goede hannen en sil dat ek nea wêze

Op 27 septimber 2011 haw ik, út namme fan de Feriening Frysk Underwiis, in brief oan de Twadde Keamer stjoerd. Ik meitsje my, mei oaren, grutte soargen oer de behandeling fan ús taal yn De Haach. Pieter de Groot hat it krekt ûnder wurden brocht doe't er yn syn kollum 'Ut 'e skulp' (Dwers, 04-11-2011) opmurk: "Bûksiik waard ik bygelyks fan dy politike behandeling fan it rapport-Hoekstra yn de Twadde Keamer. De oanbefellingen út it rapport oangeande it oerheveljen fan it foech nei de provinsje waarden sûnder deugdlike ûnderbouwing fersmiten. Keamerleden, dy't fan stoater noch moater witte, stelden de kwaliteit yn 'e kiif, nee net fan it Frysk, mar fan it ûnderwiis yn it algemien, dat algeduerigen tekoartsjitte soe neffens de ûnderwiisynspeksje."¹ Pieter wurdt der siik fan en ik bin der mislik fan. Al jierren.

Sytze T. Hiemstra

It liket der dus noch lang net op dat de provinsje anst it foech kriget, om te dwaan wat De Haach al mear as in ieu neilit: it Frysk op syn minst allikens behannelje as it Hollânsk, net allinnich yn de

wet- en regeljouwing, mar ek yn de praktyk fan al den dei. De Fryske ûnderwiiskoepels, de bestjoerlike koepelorganisaasjes fan de skoallen yn Fryslân, hawwe yn De Haach har bêst dien om dat te kearen. Sa te merkbiten, mei sukses. Faaks wurdt it, 60 jier nei Kneppelfreed,

---

¹Ferl. 'Geen extra taalbevoegdheid naar provincie. Kamer: Fries valt onder ministerie' (*Leeuwarder Courant*, 30-09-2011, s. 17). En Pieter de Groot, 'Ut 'e skulp' (*Leeuwarder Courant*, Dwers, 04-11-2011, s. 8).

wer ris tiid om in fûst te meitsjen en ienriedich út Fryslân wei ús natuerlike rjochten op te easkjen. As De Haach net keppelje wol, dan sil der wer aksje komme moatte, oars wurdt it nea wat mei it Frysk yn it ûnderwiis, yn it iepenbier bestjoer, by it rjocht, yn de media en oare maatskiplike domeinen. It keallet allegearre fierstente swier. Wy kinne ús as FFU blau skriuwe, mar wy wurde yn De Haach, as it om ûnderwiis giet, almeast fan de bok op 'e ezel stjoerd. Of negearre. Sûnt de oprjochting fan ús feriening yn 1987 giet it iene brief nei it oare de kant fan Ljouwert (provinsjaal bestjoer) en fan De Haach (it Ryk) út. En tink mar net dat it in sprút helpt. Alleast net by it Ryk. Ljouwert is op it stuit in oar ferhaal. It Frysk is foar ús fierstente wichtich om dat oer te litten oan de ûnwil en ûnkunde fan it Ryk.

As pensjonado's, en as 'mastodonten' fan de FFU, sa't Pieter de Groot ús wol ris neamd hat, kinne wy dat net allinnich. Dêr hat er gelyk oan. Dêr hawwe wy de hiele Fryske beweging (ynklusyf de Frysksinnige steateleden) foar nedich. Wêr bliuwe de Fryske skriuwers? En wêr de berops-Friezen? Loai of nayf? Dat ferbettering fan de ûnderwiissituaasje sûnder taalstriid kin, lykas De Groot ek liket te tinken, is in fersin.² Allinnich keppeljen en flagjen is net genôch. Beweging, beweech! De findels foar!

Al ús krewearjen foar in lyk-

weardige en lykberjochtige wet- en regeljouwing is sûnt 2004 troch alleman oan te klikken op ús FFU-webstek www.ffu-frl.eu.³

It Haachske steatsnasjonalisme keart de ûntjouwing fan it Frysk op

Dat komt derfan as men allegeduerigen, dei út dei yn, te krijen hat mei in oermacht oan Hollânsktalige steatsnasjonalisten yn de Haachske amtnerij (de ministearjes) en yn it parlemint (sjoch ek noat 1). Dy meitsje de tsjinst út yn dit lân en binne spoekbenaud dat har dierber Hollânsk oantaast wurdt of ek mar in lyts fearke litte moat. Se hawwe ommers 'neat' mei it Frysk. It is har taal net. Wat sil har dan bewege? Allinnich it Hollânsk, har eigen taal, dêr rinne se waarm foar. Wy wurde bestjoerd troch grutte egoïsten, dy't net passe yn it meartalige Europa. 'Demokrasj' dêre is de almacht fan dy Hollânsktalige mearderheid, dy't net graach har greep op de regio's bûten de Rânestêd ferlieze wol. It is tefolle muoite om (erkende) taalminderheden as de Fryske harren rjochten yn te skikken. Wat stelt it begryp 'demokrasj' noch foar as de rjochten fan sokke minderheden dêr net de kearn fan útmeitsje? Rjochten dy't út soarte ferbûn binne mei plichten. Dat soe dochs it wêzen fan 'demokrasj' wêze moatte? En net de diktatuer fan in Hollânsktalige mearderheid út de Rânestêd en omkriten. Aloan

²Ferl. Pieter de Groot, 'Krûp út 'e skulp', ynljieding foar it kongres (stúdzjemiddei) 'Fierder mei Frysk 8' fan de *seksje Frysk fan de Vereniging van Leraren in Levende Talen (VLLT)* op 3 nov. 2011 te Drachten.

³Klik op www.ffu-frl.eu en sykje dan by 'argyf' en by 'aktiviteiten & brieven'.

---

hinget de Haachske foet boppe of op de rem. Oan dat gebongel moat in ein komme! Net allinnich de learaars Frysk moatte út 'e skulp krûpe en fan har hearre litte, it hiele Fryske folk soe yn ferset komme moatte. De takomst fan ús taal stiet op it spul. En it (hie!) ûnderwiis foarmet dêr in keardomein by.

Dus suver tsjin better witten yn haw ik as *FFU*-skriuwer de Twadde Keamer wer it safolste, Hollânsktalige brief takomme litte. Hollânsktalich, oars kinne of wolle se it dêre net lêze fansels. In pear

wike letter haw ik op oanstean fan Onno Falkena fan it EBLT (it *Europeesk Buro foar Lytse Talen*), in Ingelsktalige wjergader as ôfskrift nei Straatsboarch (Rie fan Europa) en Brussel (Europeesk Parlemint) stjoerd. Dat wol noch wolris wat helpe. Alteast dat hopet men dan mar.

Ik haw it brief foar *Lyts Frisia* no ek yn it Frysk oersetten. Tefolle Hollânsk en Ingelsk heart ommers net thús yn in tydskrift foar Fryske striid en literatuer.⁴

Brief oan de Twadde Keamer

Oan:

De leden fan de Twadde Keamer fan de Steaten-Generaal
benammen: de fêste Kommisje UKW
Postbus 20018
2500 EA De Haach

Underwerpen: (1) tapassing Europeesk Hânfêst; (2) finansiering fan in learlingfolchsystem en tusken- en eintoetsen Frysk; (3) de ynspeksjekontrôle op it ûnderwiis yn it Frysk (fak en fiertaal)

Drachten/Itens, 27 sept. 2011

Rju achte leden fan de Twadde Keamer,

1. Us korrespondinsje mei de Ryksoerheid oangeande it tapassen fan it Europeeske Hânfêst

Op 24 aug. 2009 hawwe wy ús út namme fan û.o. de *Feriening Frysk Underwiis* ta de Twadde Keamer rjochte oangeande de oant dan ta net tarikkende tapassing fan it troch Nederlân ûndertekene *European Charter for Regional or Minority Languages* (1992) op de Fryske taal (koartwei: *Europeesk Hânfêst*). Dat wie in ferfolchbrief op ús brief fan 15 sept. 2008 (ynklusyf in wiidweidige bylage oer it m.b.û [middelber beropsûnderwiis] dy't op 10 sept. 2009 behannele is yn de fêste kommisje foar Underwiis, Kultuer en Wittenskip yn in prosedueregearkomste (skaaimerken brieven resp. 008Z02602-2008D07244 en 2009Z15487/ 2009D41373). De kommisje sei ta: 'Na ontvangst van de reactie van de ministers [OCW, BZ] zal de commissie u laten weten of zij nog nadere stappen wil ondernemen en zo

---

⁴De oarspronklik Hollânsktalige en Ingelsktalige brieven binne oan te klikken op www.ffu-frl.eu by 'brieven 2011', útgien 27-09-2011.

---

ja, welke.’ In reaksje fan de kommisje oangeande ‘nadere stappen’ is oant no ta útbleaun.

Wy hawwe allinnich op 18 des. 2008 in reaksje fan de steatssekretaris fan OKW, mefr. Sharon A.M. Dijkma, op ús brief fan 15 sept. 2008 krige (skaaimerke PO/O& O/77989), omdat it ûnderwiis yn it Frysk yn har portefúlje siet. Dêr waard bgl. **net** troch mefr. Dijkma yn oankundige dat der in wetlike ferplichting komt foar it ûnderwiis yn it Frysk as fier-en ynstruksjetaal op de skoallen foar basis- en fuortset ûnderwiis. Dat is yn striid mei it *Europeesk Hânfêst*. De kêsten 8(1) a. *ii*; b. *ii*; c. *ii* en *iii*; d. *ii* en *iii* (ynklusyf foarskoalsk ûnderwiis, spesjaal [fuortset] ûnderwiis en it beropsûnderwiis) soene ûnfermindere yn Nederlânske wetjouwing omsetten wurde moatte.⁵ Allinnich dat kin en sil derta liede dat op de oanbelangjende skoallen in oanmerklik part (‘aanmerkelijk deel’) fan it ûnderrjocht yn de Fryske taal jûn wurdt.

De *lykweardigens* fan it Frysk oan it Nederlânsk (as fak, as ynstruksjetaal en as ferplichte eksamenfak) foar de Fryske learlingen freget der likegoed om. It is needsaaklik om it Frysk as *kultuertaal* fan de iennichste erkende Nederlânske nasjonale minderheid (‘Ramtferdrach foar de Beskerming fan Nasjonale Minderheden’, 1995) in goede takomst te jaan.

Deputearre Steaten fan Fryslân stribje dernei, sa’t bliken docht út it hokkerlêsten sletten koalysje-akkoart, dat yn de (nije) taalwet (‘Wet gebruik Friese taal’) it Nederlânsk en it Frysk yn de provinsje Fryslân as *lykweardige* en *lykberjochtige* talen jilde yn alle sosjale domeinen. Dat betsjut ek dat der foar it Frysk yn it ûnderwiis in trochgeande line wêze moat oant en mei it akademysk ûnderwiis. Dan kin op termyn it Frysk as eksamenfak yn Fryslân yn it hiele fuortset ûnderwiis deselde (ferplichte) wetlike status foar de learlingen krije as it (ferplichte) Nederlânsk as eksamenfak.

Ut de advizen fan de ‘*stuurgroep decentralisatie Friese taal van Rijk naar de provincie Fryslân*’ (de saneamde Kommissje-Hoekstra) in syn rapport ‘*Fries in het onderwijs; meer ruimte, regie en rekenschap voor de provincie Fryslân*’ (Ministearje fan Ynlânske Saken en Keninkryksrelaasjes, aug. 2010) en de kabinetsreaksje (d.d. 30 juny 2011) dêrop (û.o. yn de paragraaf “It moat better! It kin better!”⁶) docht **net** bliken dat dat ferplichtingsfoech tenei by de provinsje Fryslân lizze moatte soe. It kin en moat dus noch folle better. Dat betsjut neffens ús dat De Haach, salang’t it foech ta ferplichtsjen net oan de provinsje Fryslân oerdroegen is, syn ferantwurdlikens foar it

---

⁵It giet ús benammen om it omsetten yn Nederlânske wetten fan de neikommende kêsten út it *Europeesk Hânfêst foar streektalen of talen fan minderheden* (Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jrg. 1993, nr. 199), Straatsboarch 5 nov. 1992; sjoch ek de ‘Taheakke’.

⁶Ferl. ek it kommentaar fan FFU-foarsitter Tom Dykstra op de kabinetsreaksje ‘Komt it no klear mei it Frysk yn it (basis)ûnderwiis?’, *Swingel*, nû. 31, sept. 2011, s. 14-16); ek oan te klikken op www.fryskebeweging.nl/Swingel.

ûnderwiis yn it Frysk fandatoangeande nimme moat.

2. In learlingfolchsystem en metoade-ûnôfhinklike toetsing foar it fak Frysk en de rol fan de ynspeksje

Underwilens is der ferline jier wer in rapport fan de Ynspeksje fan it Underwiis oer de kwaliteit fan it fak Frysk yn it basis- en fuortset ûnderwiis ferskynd: *Tussen wens en werkelijkheid/Tusken winsk en wurklikheid* (okt. 2010). De ynspeksje konstataret dat de keardoelen foar it fak Frysk ûnfoldwaande oersetten binne yn behearskingsdoelen foar ferskillende groepen en dat de behearsking fan Fryske taalfeardeichheden sadwaande net fêst te stellen is. De ynspeksje hat oanjûn dat er de kwaliteit fan it ûnderwiis yn it Frysk net ûndersykje kin en wol as der foar it basis- en fuortset ûnderwiis gjin noarmearre toets- of learlingfolchsystem ûntwikkele is.

De yn paragraaf 9.3 (s. 57) fan it ynspeksjerapport opnommen oanbefelling om it Frysk yn it earstoan net te ynspekterjen is om twa redenen ûnwinsklik. Foarst is de ynspeksje dêr op grûn fan it boppeneamd *Europeesk Hânfeest* ta ferplichte. De Ynspeksje fan it Underwiis moat dus efektyf tafersjoch hâlde op it ûnderwiis yn it fak Frysk. Dat mei gjin beindering wêze foar it sa gau mooglik ûntwikkeljen fan in goed funksjonearjend learlingfolchsystem en in metoade-ûnôfhinklike toetsing. Twads sil dy oanbefelling troch de skoallen yn Fryslân opfette wurde as in sinjaal dat it fak Frysk der net langer ta docht. De oanbefelling om it Frysk foarearst net te ynspekterjen sil sa in net winsklike situaasje yn 'e hân wurkje en de kwaliteit fan it fak Frysk fierder skea dwaan.

It liket der ûnderwilens op dat it kabinet, sa't bliken docht út syn stânpunt fan 30 juny 2011 oangeande it rapport fan de *ûnderwiisynspeksje* en it rapport fan de *stjoergroep-Hoekstra* ynvestearje wol yn it brûken fan toetsen foar it Frysk.

Mei it each op it boppesteande moat der dêrom foar it Frysk sa gau mooglik in falide, objektyf en betrouber learlingfolchsystem mei metoade-ûnôfhinklike tusken- en eintoetsen foar it basis- en it (hie) fuortset ûnderwiis ûntwikkele wurde.

Sokke toetsen sille net troch de 'merk' ta stân brocht wurde kinne. Dy is der fierstente lyts foar en kommersjeel net wichtich genôch. De stjoergroep-Hoekstra hat dat ek opmurken en advisearret dat de oerheid dêr (oars as by oare fakken) yn foarsjen moatte sil.

Wy steane der dan ek mei klam by de Twadde Keamer op oan dat de Ryksoerheid wat dat oanbelanget syn ferantwurdlikens nimt en foldwaande finansjele middels ta beskikking stelt.

Mei rju achtinge, foar de *Feriening Frysk Underwiis*,
drs. T. Dykstra, foars. *FFU*

drs. S.T. Hiemstra, skr. *FFU*

TAHEAKKE

Oersjoch fan de oanbefellings yn haadstik III fan it *Hânfêst foar regionale talen of talen fan minderheden* dy't troch it Nederlânske regear ûnderskreaun binne. De oersetting 'streektalen' út it Tractatenblad is letter ferbettere ta 'regionale talen'.

Artikel 8, *Onderwijs*:

1. Met betrekking tot het onderwijs verplichten de Partijen zich ertoe, binnen het grondgebied waar deze talen worden gebruikt, overeenkomstig de situatie van elk van deze talen en zonder afbreuk te doen aan het onderwijs in de officiële taal of talen van de Staat:

a. *ii.* een **aanmerkelijk** deel van het aan het onderwijs op school voorafgaand onderricht te bieden in de desbetreffende streektalen of talen van minderheden [d.w.s. it Frysk; ûnderskreaun troch Nederlân, mar wurdt net goed útfierd];

b. *ii.* een **aanmerkelijk** deel van het primair onderwijs te bieden in de desbetreffende streektalen of talen van minderheden [d.w.s. it Frysk; dy ferplichting (!) is troch Nederlân ûnderskreaun, mar wurdt net útfierd en ôftwongen];

c. *ii.* een **aanmerkelijk** deel van het voortgezet onderwijs te bieden in de desbetreffende streektalen of talen van minderheden [nét troch Nederlân ûnderskreaun; dit kêst hat sterk myn foarkar en jout in goede grûnslach foar it trijetalich ûnderwiis, resp. de trijetalige skoalle, mei in folweardich plak foar likegoed it ferplichte Frysk as it Nederlânsk en it Ingelsk as fak en as ynstruksjetaal]: of

c. *iii.* binnen het voortgezet onderwijs te voorzien in het onderwijzen van de desbetreffende streektalen of talen van minderheden als **integrerend** deel van het leerplan [wól troch Nederlân ûnderskreaun mar net goed útfierd; liket my minder gaadlik om ta goed trijetalich ûnderwiis te kommen; liedt oant no ta net ta in trochgeande learline];

d. *ii.* een **aanmerkelijk** deel van het technisch onderwijs en beroepsonderwijs te bieden in de desbetreffende streektalen of talen van minderheden [d.w.s. it Frysk; nét troch Nederlân ûnderskreaun; is bûtenwenstich wichtich foar de taalbehearsking fan it meartal fan de Fryske learlingen en dus foar de takomst fan it Frysk; dit kêst hat myn foarkar as basis foar goed trijetalich ûnderwiis]; of

d. *iii.* binnen het technisch onderwijs en het beroepsonderwijs te voorzien in het onderwijzen van de desbetreffende streektalen of talen van minderheden als *integrerend* deel van het leerplan [d.w.s. it Frysk; nét troch Nederlân ûnderskreaun; it kêst liket my minder gaadlik as basis foar goed trijetalich beropsûnderwiis];

e. *ii.* voorzieningen te verschaffen voor de bestudering van deze talen als vak in het universitair of hoger onderwijs [d.w.s. it Frysk; troch Nederlân ûnderskreaun];

f. *i.* in het kader van volwassenenonderwijs en permanente educatie cursussen te bieden die voornamelijk of geheel in de streektalen of talen van minderheden worden gegeven [d.w.s. it Frysk; troch Nederlân ûnderskreaun];

g. regelingen te treffen om het onderwijs in de geschiedenis en cultuur die in de streektaal of de taal van een minderheid haar weerspiegeling vindt, te waarborgen [troch Nederlân ûnderskreaun, mar net of net goed útfierd; hjir giet it my dus om it ferplichte en foldwaande jaan fan Fryske skiednis yn it basis- en fuortset ûnderwiis, ynklusyf de kanon fan de skiednis fan Fryslân];

h. te voorzien in de basisopleiding en bijscholing van docenten die nodig zijn voor de toepassing van die leden uit lid a tot en met g die door de Partij zijn aanvaard [troch Nederlân ûnderskreaun].

Fan Fryske grûn en Hollânske tsjerke

'Een vertaalfout bij de gebruiksaanwijzing voor bestralingsapparatuur heeft drie Fransen het leven gekost.' Det skreau de Ljouwerter op 10 maart 2007. Gauris mei in oersetting minder wêze as de oarspronklike tekst, mar der falle komselden deaden troch.

Ornaris moat in dûmny-hjirwei har / syn preek omsette út de eigen sprake, taal fan hert en siele, nei de oare, yn dy fan it ferstân. Yn dy ûneigen, frjemde sprake komme de wurden by de tsjerkebanken oan. Dêre moat it folk dan earst oan it oersetten fan Gods Woord yn Gods Wurd yn de 'taal fan mem en heit, fan beppe en pake, taal fan slachten her en ieuwenâld' (Fedde Schurer). Yn de gewoane regel falle der gjin deaden by, mar men freget jin wol ôf, wat der noch oer is fan it pastorale preekûntwerp nei de beide oersettings, de iene oan 'e kant fan de foargong(st)er, de oare oan dy fan it tsjerkfolk. Der sil lykwols gjin tsjerkerie wekker fan lizze: wêrom soed er in dûmny-hjirwei streekrjocht yn de folkstaal foargean litte, as er dy dat ek yn de steatstaal dwaan litte kin.

Yn syn 'Toer en Tsjerke' wiisde Eeltsje Boates derop, dat wy gjin twa talen fan God krige hiene: ien foar dit diel fan 'e siele en ien foar dat diel, ien foar de skuorre en ien foar de tsjerke, ien foar deis en ien foar sneins, ien foar de minsken en ien foar God. Dêr wiene se yn it fermidden fan it KFS ek al efter kommen. Op 3 jannewaris fan 1915 soe ds. Wumkes de Tsjommer grutte tsjerke beprekje. 'Foar de tsjinst achte ik my ferplichte, op grûn fan artikel 23 fan it reglemint op de tsjerkerieden, it kolleezje net te freegjen, mar oan te sizzen dat it in Fryske tsjinst wêze soe' (út Wumkes syn 'Nei sawntich jier'). In Geartsje Visser rûn der fuort út, foar har wie it dy moarns komeedzje yn tsjerke.

Tiden feroarje, minsken feroarje. Feroaret net suver alles? Gâns tsjerkerieden, de behâldsuchtige kant neist, kinne net rjocht meikomme. In pear foarbylden.

1. Ik bin ris de Geastmer âlde tsjerke útrûn. Ds. H. Brouwer soe yn it hout stean dy moarns, de middeis de Eastereiner ds. M. de Boer. Beide soene har eigen taal meinimme. Guon Geastmers moatte har beklach dien hawwe: twaris dat Us Heit op ien en deselde snein wie har fierstente mâl. En dêrneffens kundige de âlderling in Hollânske 'ochtenddienst' oan. Brouwer waard te slachtoffer makke fan oarmans taalwearze. Ik haw net roppen fan 'komeedzje yn 'e tsjerke'.
2. Yn de Marrumer lytse tsjerke gie it wat jierren lyn al wat oars, mar net better. Twaris yn 't jier traktearre de rie op in tsjinst yn de eigen

---

sprake. Doe't it ris oan in nije preeklist ta wie, wie de frage, hokfoar sneinen oft der foar oanwiisd wurde soene. Neidat der ien fan fêstlein wie, bleau de frage oer, 'hokfoar oere?' Ien âlderling mei in sterke foarkar foar it Onze Vader stelde 'deselde snein' út. Twaris Frysk op ien snein, twa miggen yn ien flappe. In hiele fynst, ornearre it fermidden, it moast altyd wêze.

3. Yn ús Bitgummoolster tsjerke krije wy tsien kear yn 't jier in echte preek. It beliedsplan fan 2008 – mei de moaie namme 'de minsken feroarje, de tsjerke feroaret mei' – seit eins wat oars, nammentlik 'een keer per maand is er een Friestalige kerkdienst'. Yn myn ûnnoazelens haw ik der twa kear op wiisd, dat tsien gjin tolve wie. Mer yn ús KPN-tsjerke jilde oare regels as dy fan de legere-skoalle-rekkenkunde.

Der is mear geande. Taal, dat is 'het instrument waardoor ik ademhaal' neffens de Hollânske dichter Ed Hoornik. 'Taal, dat is 'misschien wel de belangrijkste drager van een eigen, onderscheiden identiteit', neffens de Drintske, fan komôf Hollânske, Marga Kool yn de earste Fedde Schurerlêzing. Minsken binne op 'en ynliksten mei har sprake ferbûn. Sadwaande komt it leechlizzen fan ús sprake del op minachting fan ússels, fan Friezinne en Fries. Dêrom woene de steaten yn 1985 ta op lykweardigens en lykberjochting fan de beide grutte tâlen, dat de minsken fan beide taalgroepen inoar foar fol oansjen soene. De folksfertsjintwurdiging is as taalbeweging in emansipaasjebeweging – 'in optima forma', soe frou Kool deroan taheakje.

Lykwols, yn de wieljende wrâld om ús hinne hâldt in ûnferwrikbere tsjerke, oars as it Provinsjehûs, de kant fan de frjemde, ûneigen sprake, ynstee dat er, los fân mar yn 'e mande méi de steaten, it emansipaasjepaad opgiet. Ik mis it 'getrennt marschieren, vereint schlagen'. De tsjerke liket by de maatskiplike ûntjouwing oan 'e kant stean te bliuwen, de Hollânske tsjerke is nóch altyd oan it 'surplacen' (yn hurdfytserstaal).

Men mei wol wiis wêze mei de oekumenyske wurkferbannen op no al seis plakken. Dêryn wurde wy teminsten net yn de ferkearde taal bepreke, dêryn binne wy wis fan Gods Wurd. It is oars opmerklik, dat de tsjerke him neat gelegen lizze lit oan 'e skiep dy't sneintemoarns gauris yn de keppel misse. En wylst it by Lukas om mar ien skiep te rêden wie, giet it hjir om mear as in pear hûndert.

Bitgummole, Bertus Jans Postma

Nijs fan it bestjoer

It bestjoer hat it earste healjier fan 2012 foaral dwaande west mei de reorganisaasje fan de Jongfryske Mienskip en it útwurkjen fan de plannen sa't dy presintearre en fêststeld wiene yn de Algemiene Ledegearkomste fan febrewaris dit jier. Konkreet hold dat yn dat wy fernije moasten.

Ferline jier hiene alle leden in brief thús krige mei de meidieling dat Lyts Frisia om finansjele reden net lang mear bestean bliuwe koe. As nij bestjoer hawwe wy oan de opset fan de lede-administraasje wurke en maatregels nommen lykas it ynstellen foar automatyske ynkasso foar ús leden. Dat is in projekt dat op it stuit noch net klear is, mar dat ynkoarten wol syn beslach krije sil. Lykas tasein sil Lyts Frisia bestean bliuwe.

Fan it karbrief dat yn de ledegearkomste fêststeld wie, is no in notariële akte makke en de Jongfryske Mienskip is as formele feriening ynskreaun yn it hannelsregister. It karbrief is op plakken dêr't it nedich wie, oanfolle om sa oan de ferieningswet te foldwaan. De foarrige skriuwer/ponghâlder hie it alderearste karbrief fan de JFM út 1915 noch bewarre en dat wie fan grut belang foar de oprjochtingsdatum fan de Jongfryske Mienskip yn it nije karbrief. De formele oprjochtingsdatum is neffens it âlderearste JFM-karbrief 20 novimber 1915 en dat betsjut dat wy op 20 novimber 2015 it 100-jierrich jubileum fiere meie!

De postbus en webside binne noch op kommandewei, mar dat sil net lang mear duorje. Foar de webside binne der plannen om stikken út Lyts Frisia ek op ús webstek ferskine te litten. Wy sille de skriuwer fan it oanbelangjende stik earst wol om goedkarring freegje om ek op it ynternet publisearje te meien. De digitale publikaasjes sille pas online set wurde (rom) nei de ferskiningsdatum fan Lyts Frisia. Dêrneist leit it yn 'e reden dat wy it webstek brûke sille foar algemiene ynfo oer de Jongfryske Mienskip. Om minsken te ynformearjen oer it bestean en it wurk fan de Jongfryske Mienskip is der in Facebook-side oanmakke mei no al mear as 500 freonen!

Foar it projekt lede-administraasje sille wy de leden ynkoarten skriftlik freegje om neist de adresgegevens en de bankgegevens (mei machtiging automatyske ynkasso) ek it e-postadres troch te jaan, sadat wy de leden makliker berikke kinne foar bgl. tuskentiidske gearkomsten. Faaks soene wy de e-postadressen boppedat noch brûke wolle foar it mobilisearjen fan minsken foar oare doelen lykas demonstraasjes en aksjes foar it Frysk, Fryslân of Fryske minderheidsrjochten.

Ta beslút sil de JFM foar syn webside in nij logo en in passende eftergrûn brûke. Wy hawwe ús ynspirearje litten troch de âlde foarside fan Lyts Frisia en dêrneist

Fryske striders yn de tsjerke fan Westerwydwert

hawwe wy socht nei âlde symboalen. De âlde symbolyk is perfoarst gjin âldmoadrige symbolyk, mar strielet krêft en 'ynter-Fryskens' út. Dêrom hawwe wy keazen foar twa Fryske striders út de Fryske frijheid sa't dy ôfbylde binne yn de Ommelanner tsjerke fan Westerwydwert. It logo sels sil mei it online gean fan de webside sichtber wurde foar eltsenien.

Wy hoopje as bestjoer dat wy it ús leden safolle mooglik nei it sin meitsje kinne. Wy steane iepen foar diskusje en fernijing. Net ferjitte dat Lyts Frisia in poerbêst medium is om nije plannen earst buorkundich te meitsjen en oare minsken te ynformearjen.

Wy winskje jim allegearre in noflike simmer ta!

*Mei Frysk-nasjonale groetnisse,
it bestjoer fan de Jongfryske Mienskip*

Wy kinne net trochgean sûnder jo kopij. Dat kinne bydragen wêze op it mêd fan Fryske striid, Fryske literatuer, Fryske skiednis, Frysk ûnderwiis, fersen en ferhalen. Foar it septimbernûmer moat

dy ynstjoerd wurde foar 1 augustus nei: Redaksje 'Lyts Frisia', Plantage Doklaan 13 1018 CM AMSTERDAM, E-post: abma.g@upcmail.nl